

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Sžrk/6/2020
Identifikačné číslo spisu: 6018200612
Dátum vydania rozhodnutia: 24. februára 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:6018200612.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu (spravodajca) JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a sudcov JUDr. Anity Filovej a JUDr. Juraja Vališa, LL.M, v právnej veci žalobcu: Slovak Estate s.r.o., so sídlom Ta, IČO: 50 050 907, zastúpeného Advokátskou kanceláriou VASIL, ŠIMONOVIC & partners, s.r.o., so sídlom Kuzmányho ul. 29, Košice, IČO: 47 240 482, proti žalovanému (sťažovateľovi): Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, so sídlom Chlumeckého 2, Bratislava, za účasti ďalšieho účastníka: LEGES Recovery k.s., so sídlom Pod Urpínom 5, Banská Bystrica, IČO: 47 982 586, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. VoÚ 29/2018/Ja zo dňa 3. septembra 2018, konajúc o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24S/119/2018-140 zo dňa 1. augusta 2019, takto

r o z h o d o l :

Kasačná sťažnosť žalovaného sa v časti smerujúcej voči výroku rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24S/119/2018-140 zo dňa 1. augusta 2019, ktorým zrušil rozhodnutie žalovaného č. VoÚ 29/2018/Ja zo dňa 3. septembra 2018 a prvostupňové rozhodnutie Okresného úradu Revúca, katastrálneho odboru č. V-1455/2017 zo dňa 13. februára 2018 a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie, z a m i e t a .

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24S/119/2018-140 zo dňa 1. augusta 2019 sa v časti výroku o trovách konania žalobcu voči žalovanému, z r u š u j e a v e c s a m u v r a c i a n a d ě l š i e k o n a n i e .

Účastníkom konania sa právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ō v o d n e n i e

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj len „krajský súd“) podľa § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. VoÚ 29/2018/Ja zo dňa 3. septembra 2018 (ďalej aj len „rozhodnutie žalovaného“) ako aj prvostupňové rozhodnutie Okresného úradu Revúca, katastrálneho odboru (ďalej aj len „prvostupňový orgán verejnej správy“) č. V-1455/2017 zo dňa 13. februára 2018, ktorým bol

návrh žalobcu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zamietnutý a vec mu vrátil na ďalšie konanie. O trovách konania rozhodol krajský súd s poukazom na § 167 ods. 1 SSP tak, že uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi ako úspešnému účastníkovi konania dôvodne vynaložené trovy konania v rozsahu 100%. Ďalšiemu účastníkovi podľa § 169 ods. 1 SSP právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože mal za to, že mu žiadne trovy konania nevznikli.

2. Napadnutý rozsudok založil na zisteniach, podľa ktorých prvostupňový orgán verejnej správy návrh žalobcu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zamietol s odôvodnením, že Kúpna zmluva zo dňa 5. decembra 2017 uzavretá podľa § 588 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), ktorej predmetom je prevod vlastníckeho práva v podiele 1/1 k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území A., a to k parcele KN-C č. 2079 trvalý trávny porast o výmere 2 936 m² a k parcele KN-C č. 2229 zastavané plochy a nádvoría o výmere 129 m² zapísaným na LV č. XXX, ktorej predávajúcim je K. L. v zastúpení ďalším účastníkom, ktorý bol ustanovený do funkcie správcu konkurznej podstaty jeho majetku, na ktorý bol Uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici č.k. 30dK/102/2017 zo dňa 7. septembra 2017 vyhlásený konkurz a kupujúcim je žalobca (ďalej len „Zmluva“), bola uzavretá v rozpore so zákonom č. 140/2014 Z.z. o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 140/2014 Z.z.“), pretože predmetom prevodu vlastníctva na jej základe je aj poľnohospodársky pozemok, na prevod ktorého je zákonom č. 140/2014 Z.z. v § 4 stanovený postup (§ 4 ods. 3 až 8, § 5, § 6), ktorý nebol dodržaný. V dôsledku uvedeného, pre rozpor so zákonom, je predložená Zmluva absolútne neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka), čo prvostupňový orgán verejnej správy skúmal pri rozhodovaní o vklade vlastníctva do katastra nehnuteľností podľa § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) (ďalej len „katastrálny zákon“). Po zistení, že podmienky na vklad nie sú v dôsledku uvedeného splnené, návrh zamietol. Žalovaný na základe odvolania podaného žalobcom rozhodnutie prvostupňového orgánu preskúmal a po zisteniach, že ten správne posúdil uzavretú Zmluvu ako absolútne neplatnú, pretože jej predmetom bol prevod poľnohospodárskeho pozemku, pri ktorom nebol dodržaný postup vyžadovaný v § 4 (§ 4 ods. 3 až 8, § 5 a § 6) zákona č. 140/2014 Z.z., ktorý sa vzťahuje aj na prevody vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku v rámci speňažovania majetku podliehajúceho konkurzu podľa § 167p zákona č. 7/2005 o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdil.

3. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku označil všetky žalobcom vytýkané žalobné námietky voči napadnutému rozhodnutiu za nedôvodné a konštatoval, že na ich základe nebolo možné žalobe vyhovieť. Rozhodnutie žalovaného považoval za zákonné, vychádzajúce zo skutkového a právneho stavu, ktorý bol daný v čase rozhodovania žalovaného, pričom žalovaný ako aj prvostupňový orgán verejnej správy sa pri rozhodovaní správne riadili právnou úpravou, ktorá bola platná a účinná v čase ich rozhodovania a ktorú na zistený skutkový stav veci správne aplikovali.

4. Napriek tomu, že rozhodnutie žalovaného bolo v čase jeho vydania zákonné, krajský súd rozhodnutie žalovaného a s poukazom na § 191 ods. 3 SSP aj rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. c/ SSP a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie (§ 191 ods. 4 SSP), pretože boli výsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci, keď vychádzali z právnej úpravy, ktorá bola v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. Nálezom č. 33/2019 Z.z., ktorý bol v Zbierke zákonov zverejnený dňa 11. februára 2019 (ďalej len „Nález“) plénum Ústavného súdu konštatovalo nesúlad § 4, § 5 a § 6 zákona č. 140/2014 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Napadnutým rozhodnutím žalovaného spolu s prvostupňovým rozhodnutím bol pritom návrh žalobcu ako nadobúdateľa nehnuteľností na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom Zmluvy, zamietnutý z dôvodu, že pri prevode nehnuteľnosti klasifikovanej ako poľnohospodársky pozemok nebol dodržaný postup upravený § 4 a 6 zákona č. 140/2014 Z.z., t.j. práve tými zákonnými ustanoveniami, ktoré Ústavný súd SR označil za nesúladné s vyššie uvedenými článkami Ústavy Slovenskej republiky.

5. Zdôrazňujúc deklaratórny charakter Nálezu Ústavného súdu SR, ktorý len pomenúva/vyhlasuje skutočnosť, ktorá existuje od počiatku, z čoho vyplýva, že ustanovenia § 4 a § 6 zákona č. 140/2014 Z. z. boli neústavné už v čase, keď boli v preskúmvanej veci aplikované, krajský súd záverom dodal, že konanie pred správnym súdom je v zmysle § 5 ods. 2 SSP realizáciou ústavne zaručeného práva na ochranu pred nezákonnými rozhodnutiami a ústavou zaručených základných práv a slobôd, a preto musel správny súd na uvedenú skutočnosť pri rozhodovaní prihliadať.

6. Žalovaný ako sťažovateľ podal včas kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žaloba žalobcu sa zamietla a sťažovateľovi sa priznáva náhrada dôvodne vynaložených trov konania v rozsahu 100%, alternatívne, aby zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Sťažovateľ namietal, že nesprávne právne posúdenie veci zo strany krajského súdu spočíva v nesprávnom výklade a aplikácii čl. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 5 ods. 2, § 135 a 191 ods. 3 SSP vo vzťahu k rozhodovaniu vo veci samej, keď ten mal za to, že pri rozhodovaní o podanej žalobe bolo potrebné prihliadať na Nález Ústavného súdu SR, ktorý bol vydaný až po právoplatnosti rozhodnutia žalovaného napadnutého správnu žalobou. Ďalej namietal aj nesprávny výklad a aplikáciu § 167 SSP vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania, keď žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v plnej výške napriek tomu, že čo do ním prezentovaných žalobných dôvodov nemal žiaden úspech.

8. Sťažovateľ namietal, že s ohľadom na čl. 2 ods. 2 a čl. 125 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR bol povinný rešpektovať právnu úpravu stanovenú v zákone č. 140/2014 Z. z. a vychádzať zo znenia zákona účinného v čase vydania svojho rozhodnutia č. VoÚ 29/2018/Ja zo dňa 03.09.2018. Zároveň namietal, že nemohol konanie o návrhu na vklad na základe Zmluvy prerušiť do právoplatného resp. vyhlásenia rozhodnutia Ústavného súdu SR, teda na neurčitú dobu, vzhľadom na skutočnosť, že by tým ochromil trh s poľnohospodárskymi pozemkami, kedy by síce vlastníci takýchto pozemkov mohli formálne uzatvoriť zmluvu o prevode takýchto pozemkov, avšak nadväzujúce konania o návrhu na vklad by boli prerušené. Za rozumný považoval taký výklad, v zmysle ktorého by správne orgány o návrhoch na vklad vlastníckeho práva k pozemkom, ktorý bol podľa zákona č. 140/2014 Z.z. poľnohospodárskym pozemkom, vydali meritórne rozhodnutie, ktorým by vklad povolili, zamietli prípadne konanie o návrhu na vklad zastavili.

9. V tejto súvislosti poukázal na § 135 ods. 1 SSP upravujúci rozhodujúci stav pre rozhodnutie správneho súdu, ako aj na výpočet výnimiek z tohto všeobecného pravidla, ktoré sa však na prejednávajúcu vec nevzťahujú. Správny súd teda zásadne pri preskúmvaní rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy vychádza nielen zo skutkového stavu ale aj z právneho stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania orgánu verejnej správy. Krajský súd mal teda pri preskúmvaní zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia sťažovateľa vychádzať z právneho stavu v čase právoplatnosti tohto rozhodnutia.

10. V námietkach týkajúcich sa nesprávneho právneho posúdenia vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania sťažovateľ nesúhlasil, že by mal žalobca úspech v konaní tak, ako to predpokladá § 167 SSP. Sťažovateľ mal za to, že žalobca úspech vo veci nemal žiaden, keďže krajský súd vyhodnotil všetky jeho žalobné body za nedôvodné a na ich základe nebolo možné žalobe vyhovieť. Naopak, sťažovateľ ako aj prvostupňový orgán mali podľa odôvodnenia krajského súdu rozhodnúť správne, keď sa riadili právnou úpravou ktorá bola platná a účinná v čase ich rozhodovania a ktorú na zistený skutkový stav veci správne aplikovali. V tomto smere sa preto rozhodnutia krajského súdu o trovách konania javí ako extrémne nespravodlivé. Rozhodnutie krajského súdu o trovách konania je príkladom mechanickej aplikácie zákona založenej na striktnom gramatickom výklade § 167 SSP. Zároveň mal za to, že o trovách konania bolo potrebné rozhodnúť podľa § 167 ods. 3 písm. a/ SSP a právo na náhradu trov konania žalobcovi nepriznať. Dôvodom hodným osobitného zreteľa mala byť skutočnosť, že napriek zrušovaniu napadnutého rozhodnutia žalovaného, ten pri rozhodovaní nepochybil a tiež aj skutočnosť, že čo do žalobných dôvodov nemal žalobca žiaden úspech.

11. Žalobca ani ďalší účastník konania, svoje právo na vyjadrenie sa ku kasačnej sťažnosti napriek výzve krajského súdu nevyužili.

12. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky začal vykonávať svoju činnosť odo dňa 01.08.2021 (§ 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Výkon súdnictva prešiel z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky odo dňa 01.08.2021 vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.08.2021 daná právomoc Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (čl. 154g ods. 4 a 6 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prejednávaná vec bola pôvodne predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a bola jej pridelená sp.zn. 2Sžrk/6/2020. Od 01.08.2021 je na konanie v tejto veci príslušný Najvyšší správny súd Slovenskej republiky. Vec bola náhodným výberom pridelená kasačnému senátu 5S Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, ktorý o nej rozhodol v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia pod pôvodnou spisovou značkou.

13. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 a ods. 2 SSP) kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk <<http://www.nssud.sk>> (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť v časti smerujúcej voči výroku napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd zrušil prvostupňové ako aj druhostupňové rozhodnutie žalovaného nie je dôvodná a preto ju v tejto časti zamietol podľa § 461 SSP, no zároveň ju v časti kasačnej sťažnosti smerujúcej voči výroku o trovách konania vyhodnotil ako dôvodnú, v dôsledku čoho rozsudok v príslúchajúcej časti zrušil a vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a/ Ústavy Slovenskej republiky, Ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom,

Podľa § 88 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z.z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 314/2018 Z.z.“), ak ústavný súd zistí nesúlad preskúmaného právneho predpisu nižšej právnej sily, jeho časti alebo niektorého jeho ustanovenia s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, vysloví tento nesúlad nálezom, v ktorom uvedie, s ktorými ustanoveniami právneho predpisu vyššej právnej sily alebo medzinárodnej zmluvy nie je preskúmaný právny predpis nižšej právnej sily, jeho časť alebo niektoré jeho ustanovenia v súlade.

Podľa § 91 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z.z., právny predpis, jeho časť alebo jeho ustanovenie, ktorých nesúlad s právnym predpisom vyššej právnej sily ústavný súd vyslovil, strácajú účinnosť dňom vyhlásenia nálezu ústavného súdu v zbierke zákonov.

Podľa § 93 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z.z., ostatné právoplatné rozhodnutia vydané v civilnom súdnom konaní alebo správnom súdnom konaní na základe právneho predpisu, ktorý celkom, sčasti alebo v niektorom ustanovení stratil účinnosť, zostávajú nedotknuté; povinnosti uložené takýmito rozhodnutiami nemožno nútene vymáhať.

14. Kasačný súd v úvode konštatuje, že prejednávaný prípad je preň špecifický v tom smere, že posúdenie zákonnosti samotného postupu ako aj rozhodnutia žalovaného sa dostáva do úzadia vo vzťahu k posúdeniu následkov objektívnej skutočnosti, ktorá pristúpila v priebehu konania pred krajským súdom v podobe vydania Nálezu a následnej straty účinnosti § 4 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/140/>>, § 5 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/140/>> a § 6 zákona č. 140/2014 Z.z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/140/>> dňom vyhlásenia Nálezu Ústavného súdu SR v Zbierke zákonov. Kasačný súd teda vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu potom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho spisu no bez nutnosti oboznamovať sa s

obsahom administratívneho spisu a konštatuje, že nie je dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku vo veci samej.

15. Kľúčovým je posúdenie otázky (hmotnoprávných) následkov vyslovenia nesúlady právnych predpisov vzťahujúcich sa na prejednávanú vec v čase po právoplatnosti rozhodnutia žalovaného, no pred právoplatným skončením konania na správnom súde. Odpoveď na položenú otázku môžeme nájsť v § 93 zákona č. 314/2018 Z.z., v ktorom zákonodarca stanovil dopad účinkov nálezu na právoplatné rozhodnutia vydané v civilnom súdnom konaní alebo správnom súdnom konaní. V prípade, ak súd v civilnom súdnom konaní alebo správnom súdnom konaní vydal rozhodnutie na základe právneho predpisu (resp. jeho časti alebo ustanovenia), ktorý neskôr na základe nálezu ústavného súdu podľa § 88 ods. 2 stratil v zmysle čl. 125 ods. 3 Ústavy <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzhezv6nbwga>> SR sčasti alebo v niektorom ustanovení účinnosť, pričom toto rozhodnutie nadobudlo aj právoplatnosť, nemá strata účinnosti tohto právneho predpisu (resp. jeho časti alebo ustanovenia) na právoplatnosť takéhoto rozhodnutia žiaden vplyv. Ak však takýmto rozhodnutím súdu bola uložená povinnosť, nemožno splnenie tejto povinnosti núteno vymáhať, t.j. takéto rozhodnutie ex lege prestáva byť exekučným titulom. Hmotnoprávne účinky nálezu o nesúlade teda pôsobia ex tunc, keďže aj keď nedochádza k obnove právoplatne skončeného civilného súdneho konania alebo správneho súdneho konania, ak povinný subjekt do vyhlásenia nálezu ústavného súdu o nesúlade povinnosť uloženú rozhodnutím nesplní, stáva sa táto nevymáhateľnou proti vôli povinného subjektu. Ustanovenie § 93 ods. 2 na druhej strane neposkytuje žiadnu ochranu tomu účastníkovi právoplatne skončeného civilného súdneho konania alebo správneho súdneho konania, ktorý bol v tomto konaní neúspešný, teda uplatnený nárok mu vzhľadom na aplikáciu nesúladného právneho predpisu nebol priznaný, resp. nebol priznaný v celom rozsahu.

16. Aj keď Ústava SR <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzhezv6nbwga>> ani zákon <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzhezv6mzy>>č. 314/2018 Z.z. neobsahujú výslovné ustanovenia o hmotnoprávných účinkoch nálezu ústavného súdu o nesúlade vydaného pred právoplatným skončením správneho súdneho konania, no logicky možno konštatovať, že v týchto veciach nastávajú hmotnoprávne účinky pre všetkých účastníkov konania ex tunc. Ak sa totiž tieto účinky prejavujú ex tunc vo veciach judikovaných právoplatne pred uverejnením nálezu ústavného súdu o nesúlade, potom to a fortiori musí tak byť vo veciach neskončených právoplatne v momente vyhlásenia nálezu ústavného súdu o nesúlade. Opačný výklad by popieral princíp zachovávanía ústavnosti a zároveň by neprípustne absolutizoval princíp právnej istoty (takýto výklad vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 400/06-26 zo dňa 12.04.2007). V tejto súvislosti možno zároveň poukázať na § 131 SSP <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mrqge2v6mjwgixhaylsmftxeylfgfuytgmi>>, v zmysle ktorého je súd viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s ústavou, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd.

17. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že zákon č. 314/2018 Z.z. nepojednáva o dopadoch nálezu Ústavného súdu SR na právoplatne skončené administratívne konania. Zo samotného znenia totiž možno vyvodiť, že hmotnoprávne následky nálezu dopadajú aj na správne súdne konania v ktorých je pravidlom, že predmetom ich prieskumu sú práve právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy. Ak bolo teda iniciované správne súdne konanie, ktoré do vyhlásenia nálezu Ústavného súdu SR nebolo právoplatne skončené, je to práve to konanie, v ktorom môže dôjsť ku zhojeniu postupu orgánu verejnej správy v administratívnom konaní a nadväzujúceho rozhodnutia, ktorý (nevedome) postupoval na základe ustanovenia, ktoré bolo vyhlásené za nesúladné s právnym predpisom vyššej právnej sily.

18. Kasačný súd dospel k záveru, že krajský súd postupoval správne, keď konštatoval zákonnosť postupu žalovaného ako aj nadväzujúceho rozhodnutia, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie o

zamietnutí návrhu na vklad vlastníckeho práva podľa Zmluvy, no zároveň bol povinný zohľadňovať špecifickú novú skutočnosť viažucu sa ku kľúčovým ustanoveniam aplikovaného právneho predpisu a rozhodnutie z uvedeného dôvodu zrušil. Takýmto postupom a výkladom krajský súd nenegoval zásadu vyjadrenú v § 135 ods. 1 SSP, pretože bral na zreteľ právny stav (a teda aktuálnu podobu právneho poriadku aj existujúcich právnych predpisov) v čase vydania rozhodnutia žalovaného, no zároveň túto zásadu koriguje a do určitej miery prelomuje pôsobenie Nálezu ex tunc, teda do minulosti. Ako krajský súd správne konštatoval v bode 38 napadnutého rozsudku, „Konanie pred správnym súdom je v zmysle § 5 ods. 2 SSP realizáciou ústavne zaručeného práva na ochranu pred nezákonnými rozhodnutiami a ústavou zaručených základných práv a slobôd, a preto musel správny súd na uvedenú skutočnosť pri rozhodovaní prihliadať. Zdôrazňuje pritom, že nález Ústavného súdu má deklaratórny charakter, čo znamená, že len pomenúva/vyhlasuje skutočnosť, ktorá existuje od počiatku, z čoho vyplýva, že ustanovenia § 4 a § 6 zákona č. 140/2014 Z.z. boli neústavné už v čase, keď boli v preskúmvanej veci aplikované“.

19. Žalovanému nebolo v nijakom smere vyčítané, že v čase, keď bol na Ústavný súd SR podaný návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a/ Ústavy Slovenskej republiky <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/>> o súlade zákona č. 140/2014 Z.z <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/140/>>, neprerušil konanie o návrhu na vklad na základe Zmluvy, keďže takáto povinnosť mu zo zákona explicitne nevyplýva a navyše, Ústavný súd SR nepostupoval podľa § 78 a nasl. zákona č. 314/2018 Z.z. a nepozastavil účinnosť napadnutého ustanovenia právneho predpisu, čím nedal žalovanému dôvod na zmienený postup. Kasačný súd opakovane zdôrazňuje, že sťažovateľ postupoval v čase vydávania rozhodnutia správne, rozhodnutie považuje rovnako ako krajský súd za zákonné, vychádzajúce zo skutkového a právneho stavu, ktorý bol daný v čase jeho rozhodovania.

20. Kasačný súd pripomína, že pre sťažovateľa by sa situácia nezmenila ani prípadným zamietnutím žaloby, a to z dôvodu, že žalobca môže podať návrh na vklad vlastníckeho práva aj opakovane (a to aj bez nutnosti zmeny náležitostí návrhu spolu so Zmluvou) a tým pádom by sa rovnako dostal do situácie, kedy by v novom konaní musel podľa právnych predpisov účinných v čase jeho rozhodovania, zohľadňujúc Nález Ústavného súdu SR, posúdiť návrh a meritórne rozhodnúť. Pre žalobcu by iniciovanie nového konania však malo za následok, že by bol opätovne zaťažený novou poplatkovou povinnosťou, ktorú však nie je spravodlivé aby znášal.

21. Čo sa týka časti kasačnej sťažnosti smerujúcej voči výroku napadnutého rozsudku o nároku na náhradu trov konania, kasačný súd ju vyhodnotil ako dôvodnú.

22. V správnom súdnom konaní sa povinnosť uhradiť trovy konania spája predovšetkým s úspechom v konaní, pričom sa uplatní tak, že neúspešný účastník konania je povinný uhradiť úspešnému účastníkovi trovy konania, ktoré mu vznikli. Plný úspech sa v správnom súdnom konaní na rozdiel od civilného sporového konania nezisťuje porovnaním petitu a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. Vzhľadom na žalobný návrh, ktorým je v správnom súdnom konaní najmä návrh na zrušenie napadnutého administratívneho rozhodnutia či opatrenia a vrátenie veci žalovanému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie bude plný úspech vo veci závisieť od toho, do akej miery bude žalobnému návrhu vyhovieť. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrokom meritórneho rozhodnutia jeho žalobnému návrhu vyhovel v plnom rozsahu. Zároveň platí, že pre posúdenie miery úspechu nie je rozhodujúce, nakoľko žalobca uspel s uplatnením žalobných bodov. S ohľadom na konkrétnosti prejednávanej veci teda krajský súd správne posúdil úspech žalobcu v konaní a to aj napriek skutočnosti, že ním prezentované žalobné body boli neúspešné a neboli spôsobilé zvrátiť rozhodnutie žalovaného. Krajský súd však skutočne opomenul vziať do úvahy, že priznanie náhrady trov konania napriek prvotnému konštatovanému úspechu niektorého z účastníkov konania môžu ovplyvniť aj ďalšie skutočnosti, napr. dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 167 ods. 3 písm. a/ SSP.

23. Ako kasačný súd načrtol, ustanovenie § 167 ods. 3 písm. a/ SSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok ako aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie. Správny súd výnimočne

nemusi priznať celkom alebo sčasti náhradu trov konania ktoré by inak priznal, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Treba mať na pamäti, že použitie tohto ustanovenia negatívne dopadá na účastníka konania, ktorý by inak mal právo na náhradu trov konania. A z toho dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri k tomu napr. R 34/1982).

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp.zn. 6Sžk/17/2018 zo dňa 11.06.2019 konštatoval, že dôvody hodné osobitného zreteľa zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu správneho súdu. Ustanovenie § 167 ods. 3 písm. a/ SSP nemožno považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie v zmysle svojvôle, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je správny súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri ustanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť.

25. Spravidla sa aplikácia § 167 ods. 3 SSP týka niektorých druhov konania, v ktorých správny súd skúma dôvody hodné osobitného zreteľa, ako napr. konanie o správnej žalobe v sociálnych veciach. Pokiaľ ide o určité procesné situácie, tu môže byť dôvodom pre použitie § 167 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mrqge2v6mjwgixhaylsmftxeylfguytmny>> ods. 3 písm. a/ SSP napr. zmena zákonnej úpravy, zmena judikatúry (napr. skoršie predpisy či judikatúra sa stanú nepoužiteľnými, alebo procesné nástupníctvo napr. pri univerzálnej sukcesii). Vždy však ide o výnimočný postup.

26. Je nutné prisvedčiť sťažovateľovi, že krajský súd pri posudzovaní práva na náhradu trov konania aplikoval § 167 SSP bez zohľadnenia výnimočného charakteru prejednávanej veci hodného osobitného zreteľa a to prekvapivo, bez ohľadu na ním samým prezentované právne závery v odôvodnení napadnutého rozsudku. Strata účinnosti kľúčových ustanovení právneho predpisu vzťahujúceho sa na prejednanú vec s pôsobením ex tunc je pritom takou objektívnou okolnosťou, ktorá nemôže byť pričítaná na ťarchu ani jednému z účastníkov konania v otázke náhrady trov konania. O to viac musí správny súd prihliadať na osobitné okolnosti, ak ku nim došlo až v čase súdneho prieskumu rozhodnutia orgánu verejnej správy, pričom ten sám o ich existencii nemohol mať ani pri zachovaní maximálnej obozretnosti vedomosť. Kasačný súd je toho názoru, že priznanie trov konania žalobcovi voči (síce) neúspešnému žalovanému bez zohľadnenia vyššie uvedených okolností by v danom prípade bolo neprimerané a to aj s ohľadom na skutočnosť, že ten by bol za predpokladu neexistencie Nálezu úspešným účastníkom v konaní. Práve z uvedeného dôvodu dospel kasačný súd k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné vo výroku o trovách konania zrušiť.

27. Kasačný súd konštatuje, že v časti výroku vo veci samej, ktorým krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného č. VoÚ-29/2018/Ja zo dňa 03.09.2018 ako aj prvostupňové rozhodnutie Okresného úradu Revúca, katastrálneho odboru č. V-1455/2017 zo dňa 13.02.2018 sa krajský sa s prejednanou vecou dostatočne vysporiadal, racionálne odôvodnil svoje úvahy a vyvodil správne skutkové a právne závery, a preto sa kasačný súd v plnej miere stotožňuje s odôvodnením krajského súdu a kasačnú sťažnosť smerujúcu voči zmienenému výroku zamietla ako nedôvodnú podľa § 461 SSP.

28. V časti kasačnej sťažnosti smerujúcej voči výroku o trovách konania dospel kasačný súd k záveru, že je dôvodná a napadnutý rozsudok je potrebné v tejto časti zrušiť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 SSP). Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude opätovne posúdiť otázku práva na náhradu trov konania z pohľadu úspechu v konaní no za súčasného zohľadnenia okolností osobitného zreteľa prejednávanej veci podľa § 167 ods. 3 SSP. Výrok napadnutého rozsudku týkajúci sa práva na náhradu trov konania ďalšieho účastníka konania zostáva nedotknutý, nakoľko ďalší účastník konania proti tomuto výroku kasačnú sťažnosť nepodal.

29. Keďže v merite veci kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol a teda vydal rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, po správnom pristúpení aj k posudzovaniu trov kasačného konania o ktorých rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že žiadnemu z účastníkov konania právo na náhradu trov konania nepriznal a to s ohľadom na skutočnosť, že ich úspech vyvážil ich neúspech.

Sťažovateľ bol úspešný v časti kasačnej sťažnosti, v ktorej brožil proti výroku o náhrade trov konania, no na druhej strane bol neúspešný v časti kasačnej sťažnosti smerujúcej proti výroku vo veci samej, kde bol naopak úspešný žalobca. Tým pádom kasačný súd nepristúpil ani k eventuálnemu posudzovaniu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 167 ods. 3 SSP, ktoré by v kontexte prejednávanej veci prichádzalo do úvahy, a to z dôvodu, že na samotné rozhodnutie o trovách kasačného konania by to dopad nemalo a kasačný súd by o nich nerozhodol inak.

30. Ďalšiemu účastníkovi kasačný súd trovy kasačného konania nepriznal a to s poukazom na skutočnosť, že mu v súvislosti s kasačným konaním žiadne nevznikli (§ 467 ods. 1 SSP v spojení § 169 ods. 1 SSP).

31. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.